

Algemene bestedingsbelasting in Caribisch Nederland

Mr. Roelof Vos en mr. Mirre Vermeer, datum 10-04-2011

Datum

10-04-2011

Auteur

Mr. Roelof Vos en mr. Mirre Vermeer^[1]

Auteursprofiel

[M. Vermeer](#)

Mr. R. Vos

Vakgebied(en)

Omzetbelasting / Algemeen

Bij de totstandkoming van de Algemene Bestedingsbelasting voor de BES-eilanden is gekozen voor een zo eenvoudig mogelijk stelsel van heffing met voldoende waarborging voor de zogeheten externe neutraliteit. In deze bijdrage wordt ingegaan op de ABB die per 1 januari 2011 in werking is getreden.

Mr. Roelof Vos en mr. Mirre Vermeer^[1]

Bonaire, Sint Eustatius en Saba vormen sinds 1 oktober 2010 gezamenlijk de BES-eilanden. De BES-eilanden kwalificeren als openbare lichamen, ofwel bijzondere gemeenten van Nederland. Naar aanleiding van deze nieuwe staatkundige verhoudingen is het fiscale stelsel op de BES-eilanden volledig aangepast en vervangt de Algemene Bestedingsbelasting (hierna: ABB) de omzetbelasting van Bonaire en de Belasting op de bedrijfsomzetten van Sint Eustatius en Saba. Bij de totstandkoming van de ABB is gekozen voor een zo eenvoudig mogelijk stelsel van heffing met voldoende waarborging voor de zogeheten externe neutraliteit. In deze bijdrage wordt ingegaan op de ABB die per 1 januari 2011 in werking is getreden.

Heffing ABB

Sinds 1 januari 2011 krijgt iedere ondernemer op de BES-eilanden te maken met de heffing van ABB indien hij:

- als producent op de BES-eilanden goederen produceert en verkoopt;
- diensten verricht op de BES-eilanden;
- goederen invoert op de BES-eilanden.

Ondernemer

Een ondernemer is eenieder die een bedrijf of beroep zelfstandig uitoefent. Ondernemers voor de ABB kunnen onderverdeeld worden in vier categorieën. Als eerste ondernemers die als producent in de heffing worden betrokken. Onder een producent wordt verstaan een ondernemer die in een openbaar lichaam goederen voortbrengt met behulp van grond- of hulpstoffen of van halffabrikaten. De tweede categorie bestaat uit ondernemers die in de heffing worden betrokken omdat zij diensten verrichten. Een derde categorie bestaat uit ondernemers die in de heffing worden betrokken vanwege de invoer van goederen. Bij de vierde categorie gaat het om ondernemers die wel als zodanig kwalificeren maar van wie de activiteiten niet in de heffing worden betrokken. Tevens is een uitbreiding aan het ondernemersbegrip toegevoegd voor eenieder die een vermogensbestanddeel op de BES-eilanden exploiteert om daar duurzaam opbrengst uit te verkrijgen.

Leveringen

Als uitgangspunt geldt dat de ABB alleen wordt geheven bij leveringen van goederen voortgebracht door een producent op de BES-eilanden. In zijn *WFR*-artikel 'Fiscaliteit in Caribisch Nederland' typeert Kavelaars de ABB derhalve als een *producentenbelasting*. Het voorgaande heeft tot gevolg dat de ABB zich veelal zal beperken tot de invoer van goederen en het verrichten van diensten in Caribisch Nederland. Dit is feitelijk de grootste vereenvoudiging die met de ABB wordt beoogd ten opzichte van de voorgaande regelgeving omtrent verbruiksbelasting. Lokale leveringen van goederen worden derhalve grotendeels ontdaan van een cumulatief karakter. Voor goederen vindt in beginsel slechts een eenmalige heffing plaats bij invoer of bij de verkoop van het lokaal geproduceerde product. Zowel de groot- als detailhandel wordt hiermee

verlost van de administratieve lasten die de ABB meebrengt.

Diensten

Diensten zijn, tenzij een vrijstelling van toepassing is, doorgaans wel onderworpen aan de heffing van de ABB. Als hoofdregel ter bepaling van de plaats van dienst geldt, dat deze wordt verricht daar waar de dienstverrichter is gevestigd. Daarop geldt echter de uitzondering in geval diensten verricht worden aan een afnemer (B2B) die buiten de BES-eilanden is gevestigd, deze diensten worden belast in het land van de afnemer. In geval diensten verricht worden aan een particulier (B2C) die niet op de BES-eilanden woont, worden deze diensten belast in het land van de dienstverrichter op de BES-eilanden. Opvallend is dat bij het verrichten van deze twee laatstgenoemde diensten, de BES-ondernemer aangemerkt wordt als *niet-BES ondernemer*. Voorts bestaat op deze basisregels ter bepaling van de plaats van dienst uiteraard weer een aantal wettelijke uitzonderingen.

Samengestelde prestaties

Wegens het verschil in heffing bij leveringen en diensten is de behandeling van samengestelde prestaties in de ABB van aanzienlijke betekenis. De kwalificatie van samengestelde prestaties komt zeer sterk overeen met de kwalificatie van samengestelde prestaties op basis van de Europese regelgeving. Het welbekende rijtje uitgangspunten dat ontwikkeld is in de Europese jurisprudentie bij combinaties van leveringen van goederen en diensten is volledig overgenomen in het handboek van de ABB. De rechtsoverweging: "*Elke prestaties moet normaliter als onderscheiden en zelfstandig worden beschouwd. Dat geldt in beginsel ook voor de afzonderlijke prestaties die deel uitmaken van een samengestelde prestatie. Als echter economisch gesproken, beschouwd vanuit de positie van de modale consument, één prestatie wordt verricht moet deze niet kunstmatig uit elkaar worden gehaald. Van het aannemen van één prestatie is sprake als de samenstellende delen zeer nauw met elkaar verbonden zijn en afzonderlijk niet het vereiste nut hebben*", klinkt ons zeer bekend in de oren, echter lijkt het niet onaannemelijk dat dit voor de doorsnee ondernemer, wellicht evenzeer voor de belastingautoriteiten, op de BES-eilanden bij de toepassing in een concreet geval de nodige vraagtekens oproept. Wij zijn derhalve benieuwd of voor de toepassing in concrete gevallen verwezen mag worden naar de uitleg van het Europese Hof van Justitie of dat de uitleg slechts beperkt blijft tot hetgeen omschreven is in de parlementaire geschiedenis van de ABB.

Vrijstellingen

Voor een aantal leveringen en diensten in Caribisch Nederland geldt een vrijstelling voor de ABB. De meeste vrijstellingen die wij in Nederland kennen in de Wet op de omzetbelasting zijn overgenomen. Hierbij doelen wij op de vrijstellingen voor bijvoorbeeld de medische en zorgsector, onderwijs, post, kansspelen en de financiële dienstverlening. Ook de leveringen en diensten waarop in Nederland het verlaagde tarief van toepassing is vanwege het feit dat deze gezien worden als de eerste levensbehoeften zijn veelal vrijgesteld voor de heffing van ABB. Tevens geldt een vrijstelling voor de heffing van ABB voor diensten waar in Nederland het 0%-tarief geldt zoals vrachtvervoer door zeeschepen en luchtvervoer.

Invoer van goederen

Het uitgangspunt van de ABB is dat de invoer van goederen op de BES-eilanden te allen tijde belast wordt, om zodoende de neutraliteit van de heffing te waarborgen. Het maakt voor de invoer derhalve niet uit of de goederen worden ingevoerd door een ondernemer of door een particulier, de ABB blijft in beide gevallen verschuldigd. Van invoer is sprake indien het gaat om het in het vrije verkeer brengen van goederen op de BES-eilanden en tevens bij het beëindigen of onttrekken van goederen aan een douaneregeling. De ABB wordt bij invoer van goederen geheven over de douanewaarde. De vaststelling van de douanewaarde geschiedt op overeenkomstige wijze als de Nederlandse wetgeving. Daarnaast is de invoer van bepaalde goederen vrijgesteld van ABB, zoals grondstoffen, hulpstoffen en halffabrikaten die door een producent op de BES-eilanden worden gebruikt. Deze vrijstellingen vloeien eveneens voort vanuit het oogpunt het cumulatieve karakter van de ABB te beperken.

Handel met Nederland

Ondanks het feit dat de BES-eilanden bijzondere gemeenten zijn, is de Nederlandse fiscale wetgeving niet onverkort van toepassing. Vanwege de lagere sociale economische omstandigheden in Caribisch Nederland ten opzichte van het Europese deel is gekozen voor een zelfstandig fiscaal stelsel. De BES-eilanden behoren derhalve niet tot de vrijhandelszone van de Europese Unie. Indien een ondernemer vanuit Nederland goederen exporteert naar de BES-

eilanden, wordt de ABB ter zake van invoer geheven op het tijdstip dat de goederen in het vrije verkeer van het openbaar lichaam komen. Vervolgens kunnen de goederen vrij verhandeld worden binnen Caribisch Nederland. Vanwege het verschil in tarief zou het volgens ons de eerste vijf jaren een voordeel op kunnen leveren om de goederen via de Bovenwindse Eilanden in te voeren. Wanneer de goederen tijdelijk de BES-eilanden binnenkomen kunnen deze onder het douaneregime geplaatst worden. Indien een ondernemer op de BES-eilanden goederen produceert die voor uitvoer bestemd zijn, wordt het 0%-tarief van de ABB toegepast.

Aftrek

Het recht op aftrek van voorbelasting is zeer beperkt. Alleen producenten op de BES-eilanden kunnen ABB in aftrek brengen die door andere producenten aan hen in rekening wordt gebracht door middel van een op de voorgeschreven wijze opgemaakte factuur, mits de desbetreffende factuur ziet op goederen (grond of hulpstoffen) die gebruikt worden bij het voortbrengen van de producten. Ook bestaat recht op aftrek van ABB die bij invoer van de goederen is betaald, mits deze goederen door de producent benodigd zijn bij de productie. Een ondernemer op de BES-eilanden die uitsluitend diensten verricht zal nimmer recht hebben op aftrek van voorbelasting.

Tarief en maatstaf van heffing

In beginsel geldt voor leveringen van geproduceerde goederen, diensten en de invoer van goederen het algemene tarief van de ABB. Het algemene tarief bedraagt op Bonaire 8% en op Sint Eustatius en Saba de eerste vijf jaren 6%. De tijdelijke verlaging van het tarief op de Bovenwindse Eilanden voor de eerste vijf jaren volgt uit het feit dat op deze eilandgebieden voorheen geen invoerrechten werden geheven, terwijl dat op Bonaire wel het geval was. Het afschaffen van de invoerrechten levert op de Bovenwindse Eilanden derhalve niet hetzelfde voordeel op als op Bonaire. Voor diensten op het gebied van verzekeringen wordt 1 procentpunt opgeteld bij het algemene tarief van de eilandgebieden. Voor personenauto's geldt een afwijkend verhoogd tarief van 25% aan ABB, echter is dit geen Caribische versie van BPM. Bovendien geldt voor zeer zuinige personenauto's een 0%-tarief. Ook voor goederen afkomstig van buiten de BES-eilanden die niet zijn ingevoerd geldt een nihil-tarief. Eveneens wordt het nihil-tarief onder voorwaarden toegepast bij goederen die door een producent worden uitgevoerd, ingeslagen of onder een douaneregime worden gebracht en voor de uitvoer bestemd zijn.

Voor de maatstaf van heffing wordt in beginsel aangesloten bij de vergoeding. De vergoeding is de totale prijs, de ABB daaronder niet begrepen, die door de ondernemer in rekening wordt gebracht aan de afnemer. Ingeval de vergoeding minder bedraagt dan de waarde in het economisch verkeer van de desbetreffende prestatie, geldt deze laatstgenoemde waarde als maatstaf van heffing.

Factuur, tijdstip verschuldigdheid en verlegging

De ABB is verschuldigd op het moment dat de factuur uitgereikt wordt of had moeten worden uitgereikt. De verplichting tot het uitreiken van een factuur geldt echter alleen voor producenten op de BES-eilanden. Alle overige ondernemers hebben geen verplichting een factuur voor hun prestaties uit te reiken. De ABB heeft zodoende meer het karakter van het zogenoemde '*kasstelsel plus*'. De vereisten waaraan een factuur moet voldoen en evenzeer het tijdstip waarop de factuur uitgereikt moet worden, komen volledig overeen met de Nederlandse wetgeving. In gevallen waarin geen factuur uitgereikt hoeft te worden, is de ABB verschuldigd op het tijdstip waarop de levering of dienst wordt verricht. Een verlegging van *heffing* naar de afnemer, geldt voor prestaties door buitenlandse ondernemers aan BES-ondernemers, mits de prestatie verricht wordt op de BES-eilanden. Daarnaast geldt een verlegging van de *belastingplicht* naar de afnemer bij de overdracht van rechten op onroerende zaken die de rechthebbende de bevoegdheid of het genot verschaffen om de zaak te gebruiken.

Aangifte en administratie

Iedere ondernemer op de BES-eilanden is verplicht om tijdig, binnen vijftien dagen na afloop van het tijdvak, per maand of per kwartaal, afhankelijk van het belastingtijdvak, (elektronisch) aangifte voor de ABB te doen. Bij deze aangifte dient ook het verzoek om teruggaaf van ABB te geschieden. Indien de in aftrek te brengen belasting meer bedraagt dan de verschuldigd geworden belasting, wordt onder bepaalde voorwaarde een teruggaaf van ABB verleend. Indien niet voldaan wordt aan de vereisten voor de aangifte voor de ABB kan een boete worden opgelegd. Tevens zijn de administratieve verplichtingen grofweg volledig overgenomen uit de Nederlandse wetgeving. Voorts is de ondernemer ook verplicht dagelijks aantekeningen te maken van uitgaven en ontvangsten. Wij kunnen ons voorstellen dat dit voor de BES-ondernemers een hoge mate van administratieve rompslomp meebrengt en strijdig is met de doelstelling om door invoering van de ABB vereenvoudigingen te bewerkstelligen.

Tot slot

Voorts is een aantal bekende figuren zoals de regelgeving voor de ‘*commissionair*’ en de ‘*integratieheffing*’ verwerkt in de ABB. Ook is de ‘*kleineondernemersregeling*’ terug te vinden binnen het stelsel van de ABB. Echter ontbreekt onze geliefde ‘*fiscale eenheid*’ in Caribisch Nederland volledig. Ondanks het streven om een eenvoudig stelsel voor de heffing van ABB te bewerkstelligen, lijkt het voorgaande soms toch te duiden op een behoorlijk complex systeem. Vanwege de nauwe verwantschap met ons Nederlandse omzetbelastingstelsel is het wettelijke stelsel van de ABB relatief makkelijk te doorgronden. Ten slotte zijn wij benieuwd naar de praktische toepassing van de ABB in de toekomst en met name of hierbij aangesloten gaat worden bij de Nederlandse en Europese rechtspraak of dat uiteindelijk een volledige afwijkend jurisprudentiekader voor de ABB zal worden ontwikkeld. Wellicht dat in dat kader zinvol is om over enige tijd eens terug te blikken op de praktische uitvoerbaarheid van de ABB en de problemen die daarbij spelen.

Voetnoten

[1]

Beide auteurs zijn werkzaam bij VMW Taxand te Amsterdam.